

Nefisle sürekli hesaplaşmalı

Ömer Bey: “Üç sorum var: 1- Câmîü’s-Sağîr’de, “Gaflet şu üç şeyde olur: Allah’ı anma meselesinde, sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğuncaya kadar geçen sürede ve kişinin ne derece borca girdiğini düşünmeden ödeyemeyecek kadar borç alması halinde” 1 diye bir hadis okudum. Bu hadisi kısaca açıkla mısınız?

2- Mesnevî-i Nûriye’nin 181. sayfasında “ve keza, seni nefsinı sevmeye sevk eden esbap” diye başlayarak, nefsimizi sevme sebepleri zikrediliyor. Bu bölümü açıkla mısınız?

3-Kur’ân-ı Kerîm okumak niye farz kılınmadı? Belki namaz gibi farz olsa daha çok okunacak. Daha çok örnek alınacaktı. Bunun hikmeti nedir?”

NEFİSLE BİR GAFLET HESAPLAŞMASI

Bahsettiğiniz hadis-i şerifte Sevgili Peygamberimiz (asm) hangi konularda zafiyetimiz bulunduğunu bildirmiştir. Malûm, gaflet, zafiyetten gelir.

Sırayla görelim:

1- Allah’ı zikretmek: Şeytan Allah’ı anmaktan, Allah’ı zikretmekten ve Allah’a kulluk yapmaktan bizi her fırsatta alıkoymak ister. Bunun için bize gaflet verir, bizim ilgi ve alâkamızı dağıtır, bize sabırsızlık verir... vs. Bunu baştan peşinen bilirsek; kalbimizi pek fazla itham etmeden, düşmanlık gördüğümüz makamı bilir ve ona göre duyarlı bulunuruz. Allah’ı anmaya ve ibadet yapmaya karşı içimizde bir isteksizlik doğduğunda, buna aldırmadan, ibadetimizi yaparız. Bu isteksizliğin şeytandan geldiğini bilir, kalbimize yüklenmeyiz, düşmanımızı tanırız.

2- Sabah namazı kıldığımız saatler, sevabının yüksekliğinden olacak, en fazla üzerimizde gaflet bulunan saatlerdir. Uyandığımızda eğer yatağı terk etmemişsek şeytanın fısıltıları hemen başlıyor. “Birazcık daha yatıver. Şu yana da bir dön. Az sonra kalkarsın!” diyor. Oysa, birazcık yatıverdın mi, yeni bir uyku perdesine giriyorsun ve artık güneş doğuncaya kadar uyanamıyorsun! Böylece şeytan ucuz bir hamleyle bizi tuzağına düşürmüş oluyor.

Sabah namazını vaktinde kılmış olduğumuzda da, güneş doğuncaya kadar uyumayıp zikir ve evradla meşgul olmamız sünnettir. Oysa bu sünnete karşı da yine içimizdeki gaflet ve bu gafleti kullanan şeytanla savaşmak zorundayız.

3- Güç yetirilmeyen borç ise, maddî ağırlığı gereği insana gaflet vermekte, hayatı ağırlaştırmaktadır.

NEFİSLE BİR SEVGİ HESAPLAŞMASI

Bedüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, bizi nefsimizi sevmeye sevk eden sebepler üçtür:

- 1- Bütün lezzetlerin kaynağı nefistir.
- 2- Vücudumuzun merkezi ve menfaatimizin takipçisi nefistir.
- 3- Bize en yakın zannettiğimiz şey nefistir.

Madem böyledir: (Üstad Hazretleri şöyle soruyor:)

1- Ey nefis! Fani lezzetlere mukabil, baki lezzetleri veren Allah'ı -nefsinden ve sevdiklerinden- daha ziyade sevmen gerekmiyor mu?

2- Ey nefis! Kendini vücudun merkezi sayıyorsun, menfaatin kaynağı zannediyorsun! Öyleyse, o vücudu sana veren ve vücudun ayakta kalmasını sağlayan Allah daha fazla sevgiye ve muhabbete lâayık değil midir?

3- Nefsini sevmen, onun sana yakınlığı dolayısıyla; öyle mi? Öyleyse, istediğin bütün güzellikler elinde bulunan, o nefsi yaratan ve sana nefsinden daha yakın olan Allah daha çok sevmeni hak etmiyor mu?

KUR'ÂN; HEM EMİR, HEM TEFekkÜR DİLİDİR

Kur'ân-ı Kerîm'i okumayı iki yönlü değerlendireceğiz:

1- Allah'ın emirlerini kaynağından öğrenmek ve yaşamak, yasaklarını kaynağından öğrenmek ve kaçınmak için Kur'ân'ı okumak.

Bu mânâda Kur'ân'a başvurmak elbette farzdır. Herkes hayatıyla ilgili her hükmün ve her ayrıntının doğruluğunu veya yanlışlığını öğrenmek için Kur'ân'ı okumak ve Kur'ân'ın bildirdiklerini öğrenmekle yükümlüdür.

Fakat bu yükümlülüğü âlimler yapabilirler ve yapmışlardır. Âlimler Kur'ân'ı ve Kur'ân'ın yaşayan müfessiri olan Peygamber Efendimiz'in (asm) hayatını inceleyerek, yükümlülüklerimizi tasnif ederek topluma aktarabilirler. Çünkü bu bir ilim meselesidir. Herkes âlim değildir. İşte mezhep imamları bunu yapmışlardır.

Bizler, ilmi hal ve sâir kitaplardan Kur'ân'ın bize yüklediği yükümlülüklerimizi öğrenebileceğimiz gibi, bunların doğruluğunu doğrudan Kur'ân'dan teyit de edebiliriz.

2- Kur'ân'dan bir bölümü namazda okumak farzdır. Fakat namaz dışında ve yine ibadet ve tefekkür kastıyla Kur'ân'ı okuma belirli bir kurala bağlanmamış, sadece teşvik edilerek, kişinin kendi inisiyatifine bırakılmıştır. Rahmete ve hikmete uygun olan da budur.

Dipnotlar:

1- Camiü's-Sağir, c. 3. No: 2797.

2- Mesnevî-i Nûriye, s. 181.